

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΥΨΕΛΗΣ
ΠΛΑΤ.ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ 113 61 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210-8212667, Fax: 210-8112695

Χρήσιμες οδηγίες για τους γονείς και ανάδοχους
που πρόκειται να βαπτίσουν το παιδί τους.

Άγαπητοί μας γονείς και ανάδοχοι,

Σε λίγες ημέρες θα ζήσετε στην οικογένειά σας τη μεγάλη και ξεχωριστή στιγμή, που θα σημαδέψει τη ζωή σας και τη ζωή του παιδιού σας: τη Βάπτισή του.

Τούτο σημαίνει πως το παιδί σας θα αναγεννηθεί πνευματικά, θα γίνει επισήμως δεκτό ως μέλος της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας και θα πολιτογραφηθεί στις δέλτους τῶν δικαιοῦχων τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Τὸ γεγονός αὐτὸ δὲν εἶναι σημασίας ἀπλὰ καὶ μόνο οικογενειακῆς. Εἶναι χαρμόσυνο γεγονός για ὅλη τὴν Ἐκκλησία. Τὸ Βάπτισμα εἶναι ἀπὸ τὰ κυριότερα Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ἀφοῦ ἀφ' ἑνὸς εἶναι τὸ εἰσαγωγικὸ γιὰ τὴ συμμετοχὴ μας σὲ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα μυστήρια καὶ ἀφ' ἑτέρου συμβολίζει μὲ τὴν τριπλὴ κατάδυση καὶ ἀνάδυση στὸ ἁγιασμένο νερὸ τὴν τριήμερο Ταφή, εἰς Ἄδου κάθοδο καὶ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας καὶ ἡ συμμετοχὴ ὁποιοῦδήποτε σ' αὐτὸ τελεῖ ὑπὸ αὐστηρῶς προδιαγεγραμμένες προϋποθέσεις.

Γι'αὐτὸ καὶ ἀπὸ τὴν πλευρά μας νοιώθουμε τὴν ἀνάγκη νὰ σᾶς ὑπενθυμίσουμε μερικὰ βασικὰ θεολογικά, ἀλλὰ καὶ πρακτικὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ

σας βοηθήσουν στὴν οὐσιαστικὴ συμμετοχὴ σας στὸ Μυστήριο αὐτό.

1. Τὸ Βάπτισμα δὲν εἶναι μιὰ ἀπλὴ κοινωνικὴ ἐκδήλωση, κοσμικοῦ μάλιστα χαρακτήρα. Εἶναι τὸ πρῶτο, βασικὸ Μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ σφραγίδα τῆς Πίστεώς μας. Μὲ τὸ Βάπτισμα ἐξαλείφονται ὅλα τὰ ἁμαρτήματα τοῦ βαπτιζομένου (γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα) ποὺ ἔτσι καθαρὸς ἀπὸ ρύπου ἐντάσσεται στὸ Σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος ἀνάγεται στὸν ἴδιο τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος βαπτίστηκε ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο στὸν ποταμὸ Ἰορδάνη. Ἐδῶσε δὲ ἐντολὴ στοὺς μαθητὲς του «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Μτθ. 28,19). Ἄλλου μάλιστα ἀναφέρει: «ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται» (Μάρκ. 16, 15-16).

Εἶναι ἄλλωστε δόγμα ἀναντίρρητο τῆς πίστεως μας ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στάθηκε μέσο ἀναγκαῖο γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ γιὰ τὴν καταλλαγὴ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεό. Διότι χωρὶς αὐτὸν δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ συμφιλιωθεῖ ποτὲ μὲ τὸν Θεὸ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ μένει στοὺς αἰῶνες ἀδιάλλακτος ἐχθρὸς του. Γιὰ νὰ ὑπάρχει πάντα στὴ μνήμη τῶν ἀνθρώπων ἡ εὐεργεσία αὐτῆ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο, τόσο ὁ Κύριος ὅσο καὶ οἱ Μαθητὲς Του καὶ οἱ θεοφόροι Πατέρες διέταξαν νὰ

γίνεται αναγκαίως και ἀπαραιτήτως ὁ τύπος και ἡ εἰκόνα τοῦ θανάτου τούτου σέ κάθε Μυστήριο. Ἀλλά κατ' ἐξοχὴν ὁ τρόπος και ὁ τύπος τοῦ Δεσποτικοῦ θανάτου ἐνεργεῖται στό Μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος μέ τις τρεῖς καταδύσεις.

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ βαπτίσματος ὁ βαπτιζόμενος τυπικῶς και συμβολικῶς ἀποθνήσκει και συνθάπτεται μέ τὸν Χριστὸ στό νερὸ τοῦ Βαπτίσματος. Λέει ὁ Ἀποστόλος Παῦλος: «ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν, συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον». Γιὰ τὸ συμβολισμό λοιπὸν τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου εἶναι ἀναγκαῖο νὰ γίνονται τρεῖς καταδύσεις και μάλιστα πλήρεις. Και γι' αὐτὸ οἱ Ὁρθόδοξοι τελοῦμε μέ πλήρη τριπλὴ κατάδυση τὸ Βάπτισμα (ὅπως ἄλλωστε τὸ δέχθηκε και ὁ Κύριος στόν Ἰορδάνη) και ὄχι μέ ραντισμὸ ὅπως οἱ Παπικοὶ-Ρωμαιοκαθολικοί.

2. Τὸ Βάπτισμα εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου ἀφοῦ ἀποτελεῖ τὸ πρωταρχικὸ μέσο δικαίωσης και εἰσόδου τοῦ ἀνθρώπου στό χῶρο τῆς θείας χάριτος. Γι' αὐτὸ και ἡ Ἐκκλησία καθιέρωσε ἀπὸ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνες τὸν νηπιοβαπτισμό. Σ' αὐτὸ βεβαίως συνετέλεσαν και ἄλλοι λόγοι ὅπως γιὰ παράδειγμα ἡ αὐξημένη παιδικὴ θνησιμότητα ἢ τὸ νὰ μὴν στεροῦνται τοῦ Παναγίου Σώματος και Αἵματος τοῦ Κυρίου παιδιὰ βαπτισμένων, χριστιανῶν γονέων.

Ἡ Ἐκκλησία ὅμως, ἀφότου εἰσήχθη ὁ νηπιοβαπτισμός, μὴ ἔχοντας τὴ δυνατότητα νὰ κατηγήσει στὴν πίστη τὸ μικρὸ παιδί, ὅπως ἔκανε γιὰ

τούς μεγάλους στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, απαιτεί την ύπαρξη Αναδόχου (δηλ. του Κουμπάρου ή Νονού) ο οποίος πρέπει να είναι ενήλικας και επειδή το νήπιο δεν μπορεί να ομολογήσει πίστη στον Ίησού Χριστό, αναλαμβάνει εκείνος αυτό το έργο, έργο έγγυητού, ομολογητού και κατηχητού απέναντί της για την ορθόδοξη πίστη του παιδιού. Ο Ανάδοχος μαζί με τους γονείς έχουν αυτή την υποχρέωση. Γι' αυτό και δεν μπορεί να είναι ο Ανάδοχος:

α) ο αλλόθρησκος (μουσουλμάνος π.χ.) ή ο έτερόδοξος (Ρωμαιοκαθολικός ή Προτεστάντης κλπ.) και

β) ο άρνητής ή ο άθεος.

Απαγορεύεται επίσης να είναι Ανάδοχος εκείνος που έχει τελέσει μόνο πολιτικό Γάμο και τούτο διότι λογίζεται ως άρνητής. Πώς κάποιος, ο οποίος απορρίπτει (για οποιοδήποτε λόγο) ένα από τα Μυστήρια της Έκκλησίας, αποδέχεται κανένα άλλο;

Ο ανάδοχος απαγγέλει μεγαλόφωνα και το «Πιστεύω» αντί του βαπτιζομένου δηλώνοντας έτσι την πίστη του.

Ας σημειωθεί όμως πως δεν κωλύεται η βάπτισμα παιδιού του οποίου οι γονείς έχουν τελέσει πολιτικό Γάμο.

3. Απαραίτητη προϋπόθεση για την τέλεση του Μυστηρίου είναι η συμφωνία και η φυσική παρουσία και των δύο γονέων του βαπτιζομένου. Έν απουσία ενός εκ των δύο απαιτείται ή εκ του νόμου προβλεπόμενη γραπτή συγκατάθεσή του. Αν ένας από τους δύο γονείς ή και οι δύο δεν είναι Χριστιανοί Ορθόδοξοι απαιτείται υπεύθυνη δήλωση ότι επιθυμεί την Βάπτισμα του

τέκνου του, ξεχωριστή από τόν κάθε γονέα και με θεωρημένο τὸ γνήσιο τῆς ὑπογραφῆς.

4. Ἐὰν πρόκειται γιὰ γυναῖκα Ἀνάδοχο, τόσον αὐτὴ ὅσο καὶ ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ καλὸ θὰ εἶναι νὰ παρευρεθοῦν εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένες.

5. Ὁ Ἀνάδοχος-νονὸς πρέπει νὰ προσφέρει:

Μιὰ πλήρη ἄσπρη φορεσιὰ γιὰ τὸ παιδί, μαζί με ἐσώρουχα. Πρέπει νὰ εἶναι ἄσπρη διότι ὁ βαπτισθεὶς ἀναδύεται ἀπὸ τὴν κολυμπήθρα πνευματικὰ καθαρὸς, γι' αὐτὸ ὀνομάζεται καὶ νεοφώτιστος. Αὐτὸ πρέπει νὰ καταδεικνύουν καὶ τὰ ροῦχά του, τὸν πνευματικὸ φωτισμὸ ποὺ δέχθηκε.

-Μιὰ ἄσπρη πετσέτα χεριῶν.

Ἐνα ἄσπρο σεντόνι (λαδόπανο).

-Μιὰ ἄσπρη μεγάλη πετσέτα (ποὺ τοποθετεῖται κάτω ἀπὸ τὸ λαδόπανο).

Ἐνα μπουκάλι ἐλαιόλαδο (καὶ ὄχι ἄλλου τύπου).

Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ εὐλογεῖται, ἐὰν περισσέψει χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸ ἄναμμα τῶν κανδηλιῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ καταναλίσκεται ἄλλοῦ, ὅπως π.χ. στὸ φαγητό.

-Λιβάνι.

Ἐνα σταυρό.

Ἐνα σαποῦνι.

-Τρία κεριὰ γιὰ τὴν κολυμβήθρα καὶ τὴν λαμπάδα τοῦ νεοφώτιστου τὰ ὁποῖα, ὅπως καὶ τὰ μαρτυρικὰ (γιὰ λόγους ποὺ ἀναφέρονται παρακάτω) δὲν πρέπει νὰ φέρουν ἀνοίκειους στολισμοὺς π.χ. ἀρκουδάκια, μίκυ μάους κτλ.

-Τὰ «μαρτυρικὰ» εἶναι αὐτὰ ποὺ μοιράζονται στοὺς προσκεκλημένους καὶ καρφίτσωνονται στὸ πέτο.

Αὐτά, ὅπως δείχνει καὶ ἡ ἔτυμολογία τῆς λέξεως, μαρτυροῦν τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος ποὺ συνέβη. Πρέπει νὰ εἶναι χριστιανικὸ σύμβολο, δηλαδὴ νὰ εἶναι μόνον ὁ Σταυρὸς ἢ ἔστω μενταγιὸν μὲ τὴν Παναγία ἢ κάποιον Ἅγιο. Ἀπαγορεύονται ἄλλα εἶδη ποὺ μοιάζουν μὲ ζῶα, μίκυ-μάους, εἰδωλολατρικὰ ἀντικείμενα κλπ. ποὺ (παρ' ὅλον ὅτι συνήθως δὲν τὸ καταλαβαίνουμε) διακωμωδοῦν τὸ Μυστήριον.

6. Δὲν ὑπάρχουν στὴν Ἐκκλησία κατηγορίες Μυστηρίων. Τὰ φῶτα ἢ ὁ κλιματισμὸς ἀνήκουν σὲ ὅλους καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες.

7. Τὴν ἡμέρα τοῦ Βαπτίσματος τοῦ παιδιοῦ σας θὰ πρέπει νὰ εἴσαστε ἀκριβεῖς στὴν ὥρα ποὺ ἔχετε προκαθορίσει μὲ τοὺς ἐφημερίους τῆς Ἐνορίας σας, ἐσεῖς καὶ ὁ Ἀνάδοχος γιὰ δύο λόγους:

α) γιὰ τὴν πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ Μυστηρίου συμπλήρωση τοῦ ἀπαραίτητου ἐντύπου Δηλώσεως Βαπτίσεως, γιὰ τὴν ὁποία ἀπαιτεῖται ἡ πρωτότυπος Ληξιαρχικὴ Πράξις Γεννήσεως τοῦ παιδιοῦ καὶ β) διότι ἴσως ἀκολουθεῖ καὶ ἄλλο Μυστήριον.

8. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Μυστηρίου ὅλοι οἱ παριστάμενοι ὀφείλουν νὰ στέκονται προσευχόμενοι, μὲ προσοχή, ἡσυχία καὶ εὐλάβεια, χωρὶς φωνασκίες καὶ ἄλλες ἀταξίες. Οἱ γονεῖς καὶ ὁ ἀνάδοχος δίδουν πρῶτοι τὸ παράδειγμα.

9. Ὁ στολισμὸς μὲ ἄνθη (ἐὰν θὰ ὑπάρξει) νὰ εἶναι διακριτικὸς καὶ ὄχι ἐξεζητημένος (εἰδικὰ γιὰ τὴν Κολυμβήθρα παρακαλοῦμε νὰ μὴν στολιζέται διότι ἐμποδίζει στὴν τέλεση τοῦ Μυστηρίου). Ἀπαγορεύονται (ἐνν. ἐξ αἰτίας τῆς ἱερότητας τοῦ χώρου) οἱ στολισμοὶ μὲ μπαλόνια, διαφόρων εἰδῶν

ζωάκια κ.λπ. και ἐντὸς ἀλλὰ και ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ. Ἐπίσης ἡ διακριτικότητα θὰ πρέπει νὰ ἰσχύσει και γιὰ τὴν εἰκονοληψία τοῦ Μυστηρίου. Τὰ πολλὰ φῶτα και ἡ «σκηνοθεσία» ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου ἀλλὰ και τὸ Μυστήριο, ὅπως ἀδιανόητα εἶναι και διάφορα προσκλητήρια τὰ ὁποῖα στὴν οὐσία τὸ διακωμωδοῦν και τὸ ἐμπαίζουν ὅταν τὸ προσεγγίζουν μὲ ἀπρόσεκτες και ἀνοίκειες φράσεις.

10. Τὸ λαδόπανο, ἡ πετσέτα, τὰ ἐσώρουχα, τὰ ροῦχα ἀλλὰ και ὅτιδήποτε ἄλλο χρησιμοποιήθηκε στὸ σκούπισμα ἢ πλύσιμο τοῦ νεοφώτιστου και ἀπορρόφησε τὸ ἁγιαστικὸ ἔλαιο ἢ τὸ Ἅγιο Μῦρο θὰ πρέπει μετὰ τὴν βάπτισις νὰ πλυθοῦν σὲ νερὸ μὴ στάσιμο (θάλασσα, ποτάμι ἢ ρυάκι). Σὲ περίπτωση ποῦ κάτι δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ κοντά, τότε τὸ νερὸ αὐτὸ καθῶς και τὸ νερὸ ἀπὸ τὸ πρῶτο πλύσιμο τοῦ παιδιοῦ θὰ πρέπει νὰ συγκεντρωθεῖ και νὰ χυθεῖ στὸ μέρος ὅπου ἀποχετεύονται και τὰ νερὰ τῆς Κολυμβήθρας (χωνευτήρι).

11. Ὁ/Ἡ νεοφώτιστος θὰ πρέπει νὰ μεταλάβει και τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων στὴν πρώτη ἐπομένη εὐκαιρία ἀλλὰ και σὲ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα (και ὄχι μόνο τρεῖς φορές ὅπως συνηθίζεται νὰ λέγεται). Ἡ Θεία Μετάληψις τῶν βρεφῶν καλὸ εἶναι νὰ γίνεται σὲ κάποιες καθημερινές ἢ Σαββατιάτικες Θεῖες Λειτουργίες διότι δὲν ὑπάρχει πολυκοσμία, ἢ Θ.Λειτουργία τελειώνει νωρίτερα και γενικῶς τὸ βρέφος δὲν ταλαιπωρεῖται ἰδιαίτερα.

12. Πρὸς ἀποφυγὴ παρεξηγήσεων ἢ και συγχύσεων περὶ τῆς πνευματικῆς συγγενείας θὰ πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι πνευματικὴ συγγένεια

δημιουργεῖται μόνον μεταξύ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς ἀναδεκτῆς καὶ τῶν γονέων τῆς. Δηλαδή ἀπαγορεύεται ὁ γάμος μεταξύ τους. Γιὰ παράδειγμα ὁ ἀνάδοχος δὲν δύναται νὰ παντρευτεῖ τὴν ἀναδεκτὴ του (τὸ βαφτιστῆρί του) ἢ τὴν μητέρα τῆς. Πνευματικὴ συγγένεια μεταξύ τῶν ἀναδεκτῶν (βαφτιστηριῶν) ἐνὸς ἀναδόχου (νονοῦ) δὲν ὑπάρχει. Μὲ ἀπλὰ λόγια δὲν ὑπάρχει κώλυμα στὸ νὰ βαπτίζει κάποιος παδιὰ διαφορετικοῦ φύλου.

Ἐπίσης σὲ περίπτωση τελέσεως βαπτίσματος ἀνάγκης (ἀεροβαπτισμοῦ) ἀπὸ λαϊκό, ὅταν ὑπάρχει κίνδυνος θανάτου (π.χ. σὲ νοσοκομεῖο), τότε τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος τελεῖται πλήρως καὶ κανονικὰ στὸν Ναό, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ ἐπιτέλεσε τὸν ἀεροβαπτισμό δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀνάδοχος τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ.

13. Τὸ Βάπτισμα τοῦ παιδιοῦ σας ὀφείλετε νὰ τὸ τελέσετε στὴν Ἐνορία σας. Ἐκεῖ καταγράφεται ὡς ἐνορίτης καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἐξυπηρετεῖται σ' ὅλη του τὴν ζωὴ. Σὲ ἔκτακτη περίπτωση μπορεῖ νὰ ἐπιτραπῆ ἢ ἐπιλογῆ ἄλλου Ἱ.Ναοῦ μὲ κάποια οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνση, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας ἀποφασίζεται ἀπὸ τὴν Ἱ.Ἀρχιεπισκοπὴ καὶ γιὰ τὴν ὁποία λαμβάνετε ἀπόδειξη.

14. Καλὸ θὰ ἦεν νὰ ἔχουν οἱ γονεῖς προσυνηνογηθεῖ γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ (ἀπαιτεῖται ἄλλωστε ἐκ τῶν Νόμων τῆς Πολιτείας ἢ συναίνεση καὶ τῶν δύο γιὰ τὴν ὀνοματοδοσίαν), ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξουν προβλήματα ἢ φασαρίες κατὰ τὴν τέλεση τοῦ Μυστηρίου. Ὄνομα ποὺ δὲν συμπληρώθηκε στὴν

Δήλωση Βαπτίσεως δὲν ἐκφωνεῖται κατὰ τὴν τελεσιουργία τοῦ Μυστηρίου.

Ἐλπίζουμε πὼς μὲ τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα σᾶς δόθηκαν κάποιες ἀπαραίτητες ὁδηγίες ἐνῶ συνάμα σᾶς λύθηκαν καὶ κάποιες ἀπορίες.

Σᾶς εὐχόμαστε λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ προστατεύει τὸ παιδί σας, νὰ τοῦ χαρίζει ὑγεία, πρόοδο καὶ μακροζωΐα καὶ σὲ ἐσᾶς καθημερινές εὐκαιρίες γιὰ νὰ τὸ καμαρώνετε.

Γιὰ περισσότερες πληροφορίες ἢ ἐνδεχόμενες ἀπορίες ἐπικοινωνήσατε μὲ τὸ τηλέφωνο τοῦ Ἰ.Ναοῦ: 210-8212667.